

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

**VALMISTAVAT JA
VALMENTAVAT
KOULUTUKSET**

Valmistavat ja valmentavat koulutukset

Valmistavien koulutusten avulla opiskelijat parantavat opiskelutaitojaan ja valmistautuvat suorittamaan ammatillisen perustutkinnon. Valmistava koulutus ajoittuu perusopetuksen ja ammatillisen peruskoulutuksen nivelvaiheeseen. Valmistavia koulutuksia järjestetään muun ammatillisen peruskoulutuksen yhteydessä, mutta niissä ei suoriteta ammatillista tutkintoa. Suoritetusta koulutuksesta saa todistuksen.

Valmistavat koulutukset toteutetaan Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaan, mutta niitä voidaan soveltaa yksilöllisesti ja joustavasti. Opiskelijan henkilökohtaisten tavoitteiden ja tarvittavan ohjauksen ja tuen määrittämisen pohjana on osaamisen tunnistaminen. Osaamisen tunnustamisella taas pyritään välttämään opintojen päällekkäisyyttä.

Valmistavasta koulutuksesta saa lisäpisteitä yhteishakuun. Valmistavan ja valmentavan koulutuksen aikana suoritettavat ammatilliset opinnot voidaan tunnistaa ja tunnustaa osaksi myöhemmin suoritettavaa ammatillista tutkintoa.

Valmistava koulutus ei anna opiskelijalle yleistä jatko-opintokelpoisuutta korkea-asteelle; sen saa vasta ammatillisesta tutkinnosta.

Valmistavat ja valmentavat koulutukset

- ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus
- kotitalousopetus
- maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus
- vammaisten opiskelijoiden valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus

AMMATILLISEEN PERUSKOULUTUKSEEN OHJAAVA JA VALMISTAVA KOULUTUS (Ammattistartti)

Koulutuksen tavoite:

Koulutuksen tavoitteena on, että opiskelija saa lisää valmiuksia hakeutua ammatilliseen peruskoulutukseen ja tutustuu monipuolisesti eri koulutusaloihin, ammatteihin ja työelämään. Hän voi parantaa opiskelunvalmiuksiaan ja vahvistaa opinnoissa tarvittavaa tietopohjaa. Koulutus auttaa ammatinvalinnassa ja urasuunnittelussa sekä ohjaa kasvamaan aktiiviseksi yhteiskunnan jäseneksi. Opiskelijalla on koulutuksen jälkeen suunnitelma tai suunnitelmia, mihin jatkaa Ammattistarttin jälkeen.

Kenelle koulutus soveltuu?

Ammattistartti on tarkoitettu niille peruskoulun päättäneille nuorille, jotka

- eivät ole vielä ratkaisseet ammatinvalintaansa
- haluavat kokeilla eri ammatillisen peruskoulutuksen aloja ennen varsinaista päätöstä alalle hakeutumisesta
- haluavat vahvistaa opiskelutaitojaan
- tarvitsevat tietopohjan parantamista
- ovat ilman jatko-opiskelupaikkaa.

Koulutus on ensisijaisesti tarkoitettu suoraan perusopetuksesta tuleville, mutta opiskelijoiksi voidaan ottaa myös sellaisia, jotka ovat jo alkuvaiheessa keskeyttäneet ammatillisen koulutuksensa tai lukion.

Koulutuksen laajuus:

Koulutus on 20–40 opintoviikon laajuinen ja kestää puolesta vuodesta vuoteen. Pääosa koulutuksesta suoritetaan 40 ov:n laajuisena.

Koulutuksen sisältö:

Ammattistartissa opiskellaan pakollisina opintoina (15–40 ov) opiskelu- ja elämätaitoja, vahvistetaan perustietoja ja -taitoja (perusopetuksen päättöarvosanoja voi halutessaan korottaa) sekä ammatinvalinta- ja urasuunnittelutaitoja (ammatteihin, koulutukseen ja työelämään tutustumista ja työssäoppimiseen valmentautumista). Valinnaiset opinnot (0–15 ov) ovat ammatillisia ja muita valinnaisia opintoja.

Tärkeitä periaatteita koulutuksen toteutuksessa ovat

- yksilöllisyys: jokainen opiskelija laatii yhdessä opettajansa kanssa henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman ja saa runsaasti ohjausta ja tukea
- joustavuus: opiskelija voi hakea ja siirtyä tutkintoon johtavaan koulutukseen kesken lukuvuoden, jos vapaita opiskelupaikkoja on
- käytännönläheisyys ja toiminnallisuus
- ammatillisuus: koulutus on suuntautunut ammatilliseen koulutukseen, ja sitä voidaan vielä kohdistaa tarkemmin joillekin aloille tai tiettyihin tutkintoihin; koulutuksen aikana voi suorittaa ammatillisia opintoja, jotka on mahdollista myöhemmin tunnustaa osaksi ammatillista tutkintoa.

JATKO-OPINTOMAHDOLLISUUDET

Tavoitteena on, että Ammattistartin jälkeen opiskelijalla on suunnitelma tai suunnitelmia, missä jatkaa opintojaan. Koulutuksen suorittanut voi pyrkiä suorittamaan ammatillista peruskoulutusta oppilaitoksissa, näyttötutkintona tai oppisopimuskoulutuksena tai siirtyä johonkin muuhun koulutukseen. Koulutuksen suorittamisesta saa lisäpisteitä yhteishaussa.

KOTITALOUSOPETUS

Koulutuksen tavoite:

Koulutus antaa käytännön tietoja ja taitoja oman arjen hallintaan ja kotitalouden hoitamiseen. Koulutuksessa opitaan suunnittelemaan ja hoitamaan kotitaloutta taloudellisesti, ekologisesti ja eettisesti. Lisäksi koulutuksella edistetään hyvinvointia ja opetetaan opiskelijoita järjestämään ympäristönsä terveelliseksi ja turvalliseksi sekä ylläpitämään viihtyisyyttä.

Kenelle koulutus soveltuu?

Koulutus soveltuu kaikille kotitalouden hoitamisesta kiinnostuneille ja elämän eri vaiheissa ja tilanteissa oleville aikuisille ja nuorille. Koulutus valmentaa myös hakeutumaan jatko-opintoihin.

Koulutuksen laajuus:

Kotitalousopetuksen laajuus on 20 opintoviikkoa.

Koulutuksen sisältö:

Koulutus muodostuu pakollisista (15 opintoviikkoa) ja valinnaisista opinnoista (5 opintoviikkoa). Pakollisissa opinnoissa opiskellaan asumiseen ja omaan asuinympäristöön liittyviä asioita, kotiruoan valmistamista ja omasta kodista huolehtimista. Valinnaiset opinnot vaihtelevat yksilöllisesti ja voivat sisältää lastenhoitoon, liikuntaan, vihersisustamiseen, juhlien järjestämiseen, kieliin tai ammatinvalintaan liittyviä opintoja. Opintoihin voi myös liittyä opintoja muusta val-

mistavasta koulutuksesta tai ammatillisesta peruskoulutuksesta.

Opiskelu on käytännönläheistä ja toiminnallista. Koulutusta voidaan suunnata koulutus- alakohtaisesti.

JATKO-OPINTOMAHDOLLISUUDET

Koulutuksen jälkeen opiskelijalla on valmiudet siirtyä suorittamaan ammatillista peruskoulutusta tai muita jatko-opintoja. Kotitalousopetuksen suorittamisesta annetaan hakijalle lisäpisteitä hänen hakeutuessaan ammatilliseen perustutkintoon johtavaan koulutukseen. Koulutus antaa hyvän pohjan matkailu- ja ravitsemisalan sekä sosiaali- ja terveysalan koulutuksiin. Koulutus voi myös edistää työllistymistä, esimerkiksi au-pairiksi tai muihin avustaviin tehtäviin.

MAAHANMUUTTAJIEN AMMATIL- LISEEN PERUSKOULUTUKSEEN VALMISTAVA KOULUTUS

Koulutuksen tavoite:

Koulutus antaa kielelliset ja muut tarvittavat valmiudet ammatillisiin opintoihin siirtymistä varten. Opiskelija saa valmiudet opiskella ammatillisessa peruskoulutuksessa ja oppii tuntemaan suomalaista opiskelu- ja työkulttuuria sekä saa valmiudet seurata opetusta ja suoriutua tutkintoon johtavasta ammatillisesta peruskoulutuksesta.

Kenelle koulutus soveltuu?

Koulutus soveltuu maahanmuuttajille tai maahanmuuttajataustaisille henkilöille, joiden suomen/ruotsin peruskielitaito vastaa kielitaidon tasojen kuvausasteikon tasoa A2.2 (kehittyvä peruskielitaito) ennen valmistavaa koulutusta.

Koulutuksen laajuus:

Koulutuksen laajuus on 20-40 opintoviikkoa, ja se kestää puolesta vuodesta vuoteen. Suurin osa koulutuksen järjestäjistä järjestää koulutuksen 40 ov:n laajuisena.

Koulutuksen sisältö:

Koulutuksessa opiskellaan suomen tai ruotsin kieltä sekä matemaattisia, tietoteknisiä ja luonnontieteellisiä taitoja, yhteiskuntatietoutta ja kulttuurintuntemusta sekä vahvistetaan opiskelu- ja ammatinvalintataitoja. Opintoihin kuuluu valinnaisia opintoja ja tutustumista eri ammatteihin ja ammatilliseen opiskeluun. Opiskelu- ja ammatinvalintataitoihin sisältyy myös työssä oppimiseen valmentautumista. Koulutus valmistaa yleisesti kaikkeen ammatilliseen peruskoulutukseen, mutta sitä voidaan suunnata alakohtaisesti.

Kielitaidon tasojen kuvausasteikon taso B1.2 (sujuva peruskielitaito) kuvaa pääpiirteittäin opiskelijan suomen/ruotsin kielen taitoa koulutuksen lopussa.

Yleistä:

Opiskelijat voivat saada normaalia opintotukea ja koulumatkatukea. Jos valmistava koulutus sisältyy maahanmuuttajan kotouttamis suunnitelmaan, hän voi saada opintotuen sijaan kotoutumistukea. Koulutus on yhteishaun ulkopuolella, eli oppilaitoksiin haetaan suoraan.

Koulutuksen järjestäjät:

www.oph.fi > Tilastopalvelut > Tilastotiedot > Muita koulutustilastoja > Maahanmuuttajakoulutuksen tilastot

JATKO-OPINTOMAHDOLLISUUDET

Koulutuksen suorittanut voi pyrkiä sekä nuorille että aikuisille suunnattuun ammatilliseen peruskoulutukseen ja oppisopimuskoulutukseen sekä aikaisemmista opinnoista ja työkokemuksesta riippuen henkilökohtaistamisen kautta koulutukseen, jotka valmistavat ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin. Koulutuksen suorittamisesta saa lisäpisteitä yhteishaussa.

VAMMAISTEN OPISKELIJOIDEN VALMENTAVA JA KUNTOUTTAVA OPETUS JA OHJAUS

Koulutuksen tavoite:

Koulutus antaa valmiuksia ammatilliseen peruskoulutukseen, työhön ja itsenäiseen elämään sekä auttaa selkeyttämään tulevaisuuden suunnitelmia. Koulutus tukee lisäksi aikuisena vammautuneen tai sairastuneen opiskelijan uudelleen kouluttautumista ja siirtymistä takaisin työelämään tai koulutukseen.

Kenelle koulutus soveltuu?

Koulutus soveltuu erityistä tukea tarvitsevalle nuorelle tai aikuiselle, joka vammaisuuden, sairauden tai muun syyn vuoksi tarvitsee runsaasti erityistä tukea opiskelussaan.

Koulutuksen laajuus:

Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen laajuus on pääsääntöisesti 20–40 opintoviikkoa.

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen laajuus on 40–120 opintoviikkoa. Koulutuksen laajuus määräytyy opiskelijan yksilöllisten tavoitteiden ja tarpeiden mukaan.

Koulutuksen sisältö:

Opiskelijan opinnot muodostuvat henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS) mukaan, jossa lähtökohtana ovat yksilölliset tavoitteet, tarpeet ja osaaminen.

Ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavassa ja kuntouttavassa opetuksessa ja ohjauksessa on tavallisesti opiskeluvalmiuksia ja toimintakykyä edistäviä opintoja, ammatinvalintaa ja työelämävalmiuksia tukevia opintoja ja valinnaisia opintoja. Lisäksi opintoihin voi sisältyä ammatillisiin opintoihin tai työelämään valmistavia koulutusalaakohtaisia opintoja.

Työhön ja itsenäiseen elämään valmistavassa ja kuntouttavassa opetuksessa ja ohjauksessa vahvistetaan yleensä opiskeluvalmiuksia, toimintakykyä ja työelämävalmiuksia sekä suoritetaan valinnaisia opintoja.

Yleistä:

Koulutuksen tavoitteet ja opinnot määräytyvät joustavasti opiskelijan yksilöllisten voimavarojen ja hänen elämäntilanteensa mukaisesti. Opetus on ammatillista erityisopetusta. Opiskelijan opiskelua tukevat monipuoliset ja joustavat opetusmenetelmät, toimintatavat ja oppimisympäristöt. Opiskelua tukevat lisäksi tiedon siirtyminen koulutuksen nivelvaiheissa, verkostoyhteistyö, moniammatillisen osaamisen hyödyntäminen sekä yhteistyö kodin ja oppilaitoksen välillä. Kuntoutuminen ja opiskelu nivELYvät toisiin-

sa. Kuntoutuminen toteutuu joustavasti osana opiskelijan opiskelupäivää ja oppimista.

JATKO-OPINTOMAHDOLLISUUDET

Koulutuksen suorittaneet hakeutuvat ensisijaisesti ammatillisen peruskoulutuksen tutkintotavoitteiseen koulutukseen. Yksilöllisistä edellytyksistä, elämäntilanteesta ja voimavaroista riippuen opintoja voidaan jatkaa myös muilla koulutusasteilla ja -muodoissa tai opiskelija voi siirtyä opintojen päätyttyä työelämään. Tavoitteena on, että opiskelijalla on koulutuksen päätyttyä mahdollisimman todennukainen kuva työelämästä, erilaisista ammateista ja koulutuksen vaihtoehtoista. Hänelle myös selkiytyy käsitys vahvuuksistaan ja tuen tarpeistaan, joiden pohjalta hän pystyy arvioimaan ja rakentamaan omia ammatillisia jatkosuunnitelmiaan.

Lisätietoja:

www.opi.fi/ammattitutkinnot

www.koulutusnetti.fi

www.osaan.fi

www.edu.fi

www.ammattiosaaja.fi

www.ammattilinenkoulutus.com

Opetushallitus
PL 380
00531 Helsinki
040 348 7555
www.oph.fi